

SZENTES és VIDÉKE

VEGYES TARTALMU LAP

●● Egyes lappéldányok kizárólag Schönfeld A. könyv- és papirkereskedésében kaphatók. ●●

Megjelen vasárnap és csütörtökön reggel.
Előfizetési ár:
negyedévre 1 forint 25 kr., felévre 2 forint 50 kr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
I. t. 306. sz., Sonnenfeld Sámuel úr házában,
hová a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
a kiadóhivatal
mérsékelt árjegyzék szerint számít fel.

Hivatal a vásáron.

Feltett szándékunk volt: mindvégig megővni nyugalmunkat abban a választási tusában, mely a betöltendő alispáni állás fölött lesz ma a megyegyűlésen ki-küzdve, mert személyes harcba, mely anélkül is nélkülözi az eszmei tartalmat és eszményiséget, még belevenni a felkorbácsolt szenvedélyt is, nem lehet soha a tisztességes hírlapíró feladata.

Nem fogunk elállani feltevésünk-től; leküzdjük érzelmeink méltó felháborodását, mikor azt látjuk, mint teszik a vármegye első tisztviselői állását alku tárgyává, mint súlyosítják le ezzel a hivatalt a vásári portéka alacsony színvonalára és milyen hitvány kortos-fegyverekkel lépnek sorompóba személyes párttekintetekből még olyanok is, akikről azt hittük eddig: hogy leküdtől távol minden alacsony érzés.

De leküzdve méltó felháborodásunkat, szemben a »Szentesi Lap« f. évi 63-ik számában az alispánválasztásra nézve elmondottakkal, lehetetlen: közvetlenül a választási aktus küszöbén — pártkülönség nélkül — az összes megyebizottsági tagokhoz néhány intó szót nem intéznünk, lehetetlen, hogy az utolsó pillanatban újjal ne mutassunk rá, mennyi közéleti erkölestelenséget vetett föl-színre a most lefolyt korteskedés.

Kezdjük elől.

»Válasz« címmel hozza a »Szentesi Lap« említett száma vezércikket, mintegy választ egy — a szerkesztőhöz állítólag előkelő Csatópárti megyebizottsági tag által intézett levélre.

A cikkírás e módja ellen, mely hazug alapon épül fel — semmi szavunk, mert ez gusztság dolga.

Határozottan állítjuk azonban, hogy a Csatópártnak nincsen olyan tagja, aki a »Szentesi Lap« szerkesztőjéhez ilyen értelmű levelet intézzen ezzel — azt hisszük — eléggé jellemeztük magát a cikket és annak íróját is.

Nem egyéb az a cikk, mint szemfényvesztő tükröztetése annak, hogy az alispáni állás fölött alkuba bocsátkoznak a Cicatricis-párttal. Ezt az alkut, ezt az egyeséget kell a közönség és a párthívek előtt elfogadható köpönyegbe öltöztetni s mert végre is most — mikor anny ideig hirdették, hogy jelöltet nem állítanak és futni hagyják a megyei tisztí állásokat — minden aporó nélkül nem csinálható

meg a Pál-fordulása, hát egy állítólagos levélre adott magyarázattal igyekeznek a szercesent fehérre mosdatni, a tisztességtelen üzelemnek egy kis tisztességes mázt adni.

Ránk nézve mindegy: micsoda köpenyt dobnak az egyeségre, hogy a tisztesség külső látszatát megóvják.

Előttünk csak két dolog áll világosan:

Az egyik az, amit ugyancsak a »Szentesi Lap« említett számának »személyi hír« című ujdonsága nyilván elárul, hogy Fekete Márton és társai kezdeményezték Sima Ferencel az új pártalakulást, hogy az alku közöttük befejezett dolog és hogy az ellenpárttal a leszámolás első művelete az alispánválasztással kezdődik, mely egyúttal a Stammer-féle bűnös közigazgatási rendszernek s a Schlezingerek, Bánfalviak, Mátéffiak és a lutheránus egyházi uralomnak végét jelenti.

Jól megértse mindenki, mennyi közéleti erkölestelenség van e mondatban, melyet szóról-szóra idéztünk a »Szentesi Lap«-ból.

Fekete Márton kezdeményezésére egy új párt szervezetelt a vármegyében, mely program-májába felvette a felekezeti gyűlölséget is; mert az csak bizonyos, hogy felekezetiiség ellen való izgatás célzata nélkül olyan tartalmú félhivatalos jelentés nem adható ki, amilyen az a személyi hír.

E szerint hát — ha csak ma Fekete Márton nem fog sietni a »Szentesi Lap«-ban ezt valótlannak jelenteni ki: el lehetünk rá készülve, hogy az ő égise alatt legközelebb a lutheránus és zsidó hatalom megtörésére indul a vármegyében harc és háború.

Nem tartjuk ezt lehetetlennek és elhisszük, amit a »Szentesi Lap« írt. Mert ha Fekete Márton kezdeményezte a pártegyesülést, vagyis, hogy Sima Ferenc és pártja Cicatricis Lajos dr. alispán-ságára szavazzanak, akkor — miután ő kérte a pártfogást, bizonyosan neki szabták meg a feltételeket is és nem megfordítva.

Mik lehetnek e feltételek, amelyek alapján aztán a vásárra vitt hivatalra az alku megkötöttet — a fent idézett hírecske után nem nehéz kitálatni:

Sim a Ferenc szemében egyik

legnagyobb szálka a főispán: közös akarattal fog tehát a jövőben a Fekete-Sima-párt a főispán kibuktatásán munkálni.

Sim a Ferencet rettenetes indulatba hozza, hogy megyei tisztviselő, pláne alispán szóba is álljon a »Szentes és Vidék«-vel: az új pártalakulás kezdeményezői tehát kötelezettséget vállaltak jelöltjük nevében, hogy ez másként lesz és az új alispán úgy fog mindenben tácolni, ahogy Sim a Ferenc hegedül neki.

Sim a Ferencnek útjában van Tasnády Antal dr. polgármester: a paktumnak egyik lényeges pontját kell hát hogy képezze, miszerint azt a polgármestert minden áron kiszorítják a hivatalából.

Ezek bizonyos a főbb pontozatok, melyek mellett apró záradékok egész légiója lehet még.

S már most elérkezünk a második dologhoz:

Fekete Márton, a szentesi kaszinó elnöke kezdeményezte ezt az új pártalakulást és annak feltételei fölött alkudozni elment más két kaszinó-taggal Sima Ferenchez, a kaszinóból kigolyózotthoz, hogy magas támogatását kérje az ő alispán-jelöltje számára.

Tudja-e Cicatricis Lajos dr. főszolgabíró, hogy ez így történt? Meggondolta-e jól: mi ez?

Pártjának vezetője elment, hogy részere annak a Sima Ferencnek a pártfogását, támogatását kérje, aki a »Szentesi Lap« f. évi 4-ik számának »Melyik a nagyobb úr?« című közleményében így írt róla:

...leírjuk ezt a kis históriát (t. i. a most alispán-ságra pályázó főszolgabíró csanyi kijelentését) hogy lássa a közönség, milyen egy minden előlérlem nélkül szokatlan polera jutott megyei hivatalnok lelki-situációja... majd meg ugyane közleményben alább: »Egy csanyi ember azt kérdezte tőlünk, mikor ezt a históriát elbeszélte, hogy: kérem, igaz az, hogy ez a mi főszolgabíránk a vármegye kegyelemkenyerén tanulta fel magát?« és aztán, szintén a főszolgabíróra célozva, cikket így fejezte be: »Mert a sörkéből lett tetű mindig nagyobb csip«.

Eszébe jutott-e mindez Cicatricis Lajos dr. főszolgabírónak, mikor Sim a Ferencel a pártja vezérei szövetségére léptek?

Eszébe jutott-e, hogy ugyanerről a Sima Ferencről ő maga miként nyilatkozott a »Szentes és Vidéke«-ben nem egyszer?

Mert mi feltétlenül tiszteljük és becsüljük azt, aki magát tanulással, szorgalommal, komoly munkával felküzdi és tiszteletünk iránta annál nagyobb, minél magasabb polcra küzdötte fel magát, nagybecsülésükön nem ejt csorbát az, hogy akárki — akár magános, akár vármegye segítette az illetőt tőlőveiben. Csak a pöf-feszkedő gőg az, mely másnak bármilyen életviszonyok közt a szegénységet rójja fel.

De hogy aztán a magát így felküzdött annak a szövetségét keresse, aki alig pár hónappal korábban ilyen csúfosan, ilyen indokolatlanul megmarta: ez már olyan magas ár, melyért mi legalább nem megyei alispánságra, de miniszterségre sem vágyakoznánk soha.

És ez az, amit Cicatricis Lajos dr. főszolgabíró és pártjának vezetői elfeledtek. Elfelelték, hogy a kortes-harchban is van egy bizonyos határ, melyet egy egyebet ne említsünk — a jó izlés is átépni tilt; elfeledték, hogy bizonyos dolgokat maga megalázása, önérzetének megsértése nélkül senki sem követhet el; elfeledték, hogy a férfi megbocsáthat ellenfelének, idők múltán ki is békülhet vele, de soha nem keresheti annak a szövetségét, soha nem kérelhet támogatást atól: aki őt méltatlanul és olyan durván megtámadta, vérig sértette.

De van a »Szentesi Lap« f. évi 63-ik számában hivatalosan bejelentett ujszövetségnek egy más erkölcsi oldala is.

Megvilágítjuk és éppen a Sima-parti megbizottsági tagok figyelmébe ajánljuk e lélektani momentumot.

A párt, melyet megyepártnak szeretnek nevezni — mikor az alispáni állás üresedésbe jött és a pályázat esetleg a főjegyzői állásra is meghirdetett — a maga egységes zómében nem is gondolt másra, mint: Cicatricis Lajos dr. legyen az ujszövetség.

Erről a nevezetnek tudomása is volt és ő több ízben ki is jelentette, hogy másra, mint a főjegyzőségre nem kíván reflektálni.

Egyszerre előáll nehány megyebizottsági tag és — a nélkül, hogy egységes párt állana mögöttük — megkínálják a nevezett főszolgabírót az alispánsággal.

Kétségtelenül joguk volt ehez. Minden megyebizottsági tagnak joga, a maga részéről bárkit felszólítani, hogy egy üresedésben levő tisztviselői állásra pályázzon, joga van kegyeltje mellett, miután ez a jelöltséget tőle elfogadta, pártot is szervezni, vagy legalább ezt megkísérteni.

Hát ez így is történt. Cicatricis 3—4 megyebizottsági tag felkérte, hogy pályázzék az alispánságra, ő hajlott a kérésre és megindult a pártalakítás, mely tartott a f. hó 22-ig.

Az indítók ekkor belátták, hogy kevesen vannak, hogy túllótték a célon és nem elég az ő »akaró« szavuk,

hogy a megyepárt előttük vakon meghajoljon.

Ekkor összehívják a pártatlan értekezletet és felajánlják a Csatópártnak a kompromisszumot. Annak a pártnak, amelynek jelöltje ellen tettek és akkor, mikor ez a párt már jelöltet állított a főjegyzőségre, sőt a párt legtöbb tagja már erkölcsileg kötelezte is magát, hogy az új jelölt megválasztását minden erejével elősegíti.

Elfogadhatta-e a Csatópárt a maga egészében ilyen viszonyok közt az ajánlatot? Becstelenség leendett részéről, ha elfogadja és mi a magunk részéről soha sem biznánk meg az olyan szövetségben, aki ilyen alku elfogad és egyszer felkarolt emberét alku útján elejti.

Nem volt hát a bosszú műve, hogy a Csatópárt az ajánlatot elvetette, hanem szigorú tisztességérzet; az adott szó szentségének respektálása.

És mikor a Csatópárt már elutasította magától az ajánlatot: akkor kezdeményezik a Cicatricis-párt vezérférfiai a Simával és pártjával való egyesülést, ekkor jön létre köztük az ujszövetség.

Kényszerűség volt hát, hogy egyáltalán megtették erre a kezdeményező lépést és most már Sima Ferencztől és pártjától kérdezzük: lehet-e megbízható, hűségese szövetségese az, a kiterre csak a kényszerűség hajt, aki e szövetségre addig nem is gondolt, míg reménye volt, hogy másként is célt ér ha egyben nem, hát másban?

Sőt tovább megyünk.

A szövetségnek szükségképpen ára van. Az árt bizonyosan az szabja meg, akinek a szövetségét keresik.

Ugyan mi biztosítékot nyújthat a szövetséget kereső az iránt, hogy ígéretét beváltja, hogy azt az árt meg is adja valamikor?

Miként áll ez a hatalomban: ha még győzne is a választási tusában?

Hogyan törí meg a lutheránus egyházi uralmat, mely alatt mindég azt kell érteni, hogy a főispánt fogja megbuktatni?

Hát léteznek olyan bányák, aki elhiszi, hogy egy alispán valamikor megbuktathat vagy lehetetlenné tehet egy főispánt?

Aztán sorra jön a szentesi polgármester. A szövetség egysége szerint ezt is el kell távolítani. Hogyan, miként, ha önként nem akar menni?

Fegyelmileg? — Erre nem ad soha okot, mert hivatalos kötelességét pontosan teljesíti. Tehát erőszakkal; ki kell őt onnan szekerözni a szövetség új alispánának.

Szomorú szerep, ha ilyenre vállalkozik. Még gondolatnak is tisztességtelen és nem tudjuk elhinni — bármit ígérték is az egységkötéskor a párt fejei, — hogy Cicatricis Lajos dr. ilyesmire vállalkozzék.

Végül még ott volna a »Szentes és Vidéke« befolyása: a Mátyffy és Bánfalviak.

Mert ezt sűrűn halljuk a Cicatricis-párti vezérférfiaktól is, hogy ezek befolyását meg kell törni és nem kell olyan alispán, aki ezek befolyása alatt állhat. Ezt a mondást még kortes fegyvernek is használják.

Büszkék lehetnének rá, hogy lapunknak a jó urak ilyen nagy és fontos szerepet szántak, de nem kérvünk belőle.

Soha sem arrogáltuk magunknak azt, hogy mi bármelyik köztisztviselőt is befolyásoljuk. Ilyen gondolatot tisztességes hírlapíró soha sem táplálhat, mert első kötelessége: a közügyek megbeszélésében az elfogulatlanság, a közjóra irányuló önzetlen törekvés. Ha pedig e kötelességét hiven teljesíti, nem pártolnia, hanem elfordulnia kell az olyan magasabb állású köztisztviselőtől, a kiterre is befolyásolható és aki nem önállóan, nem a maga legjobb belátása szerint teljesíti kötelességét.

Nem akar hát a »Szentes és Vidéke« senkit befolyásolni, de minden erejével küzd az ellen is, ne-hogy mások befolyásoljanak köztisztviselőket.

E harcot vivjuk 3 év óta. Kiteszik ez egész működésünkben s épp ezért — amidőn az elmondottakat a választók figyelmébe ajánljuk, amidőn felhívjuk őket, hogy — szavazás előtt érett ésszel, józanon fontolják meg ezeket, — épp ezért van, hogy mi nyíltan Csató Zsigmond dr. alispán és Kelemen Béla dr. főjegyzősége mellett fogtunk állást.

Meg vagyunk győződve arról, hogy a vármegye mindkettőben független gondolkodású, pártatlan tisztviselőt nyer.

És megvagyunk győződve arról is, hogy a mai nap választásai javukra dőlnek el minden ujszövetség és városári alku dacára is.

Nem szabad meghatva lenni.

Keményen nekirent a »Szentesi Lap« f. évi 63-ik számának egy újdonsága Stammer Sándor alispánok: amiért meghatva mert lenni a Klapka-rekviemen. Az alispán, persze, krokodilus könnyeket sirt, mert hiszen 48 után ő a szegény honvédekkel Bach-huszári egész hatalmát és kegyetlen zsarnokságát érezte. Így vagyon ez megírva a tiszteletreméltó (?) újságban, amely persze nem tudja, hogy Stammer alispán Károly fivére 48-ban a bányászati akadémia IV. osztályát hagyta el, hogy honvéd legyen és tüzér őrnagy; János fivére a gazdasági pályáról lépett a honvédségbe és mint főhadnagy Jankovácznál megsebesült; Béla fivére a fűméi tengerészeti akadémiát hagyta ott és honvéddahagyott lett, István fivére pedig a katonai nevelő intézetből, 14 éves korban szökött el honvédek. Azt hisszük, ezek emléket felújítva, clég oka lehetett az alispánoknak, hogy a rekviem meghassa. De hogy a »Szentesi Lap« szerkesztőségének tagjai vagy a családjukbeli férfiak mit tettek azon időben a magyar szabadságért, vagy mit tesznek ezért a jelenben? — ezt sokkal bajosabb volna megmagyarázni.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Dr. Mátyffy Ferenc
Társ-szerkesztő: Bánfalvi Lajos.